

általunk ismert aktív tevékenységében közösségünk élén, s azt a közösséget, amelyért dolgozik, az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület tagjait szeretetben, békességben.

*****

Bálintné Kovács Júlia

Adatok a magyarláposi örménymagyarokról

9. rész

Rendhagyó lesz ez a "fejezet" Magyarláros örménymagyarjairól. Szerencsére számos jelentkezés, visszajelzés érkezik hozzám, ezért arra gondoltam, célszerűbb lenne, ha összegyűjteném a hozzám érkező új adatokat, fényképeket, beszámolókat, felkeresném a jelentkező új adatközlőket, és akkor folytatnám beszámolómat az egyes családokról. Nem szeretném leszűkíteni csak a magam családjára, tehát a Kovács ág történetéről később írok. Most csupán jelzésszerűen szólok a többi családról, és várom a kiegészítéseket.

A már idézett 1941-es kiadású *Magyar Városok Személyi Adattár* 47. oldalán például ez áll: "Beszenszky Antal dr. tb. vármegyei főorvos, városi tiszti főorvos, Dés. Született Domokoson (Magyarláros szomszédaluja. B. K. J.) 1864-ben Kolozsvárott végezte az orvosi fakultást. Magyarlároson mint járási orvos kezdte meg működését, 1917-től 1931-ben bekövetkezett haláláig. Legkedveltebb belgyógyásza volt a megyének. Rendkívül sokat és önzetlenül fáradozott a szegény sorsú betegek érdekében. Orvosa volt a kerületi munkás biztosítónak is. Egyéniségére jellemző, hogy a vele való érintkezésben a legsovinisztább románok is a magyar nyelvet használták. Hivataloskolása alatt példászerűen intézte a közegészségügyi teendőket. Özvegye: krasznai *Szabó Anna*".

Eddig a könyvből másoltam - írja levelében kedves Böske barátnóm, majd így folytatja: "A Beszenszky családról sokat tud mesélni egy 84 éves ismerősöm. A család utolsó Láposon megforduló tagja Beszenszky Jancsi volt, aki a földjeik ügyében járt itt. Erről az ágról keveset tudok hivatalosan."

Írni fogok még a Moldovánokról, a Dragománokról, a Tulicsokról, a Kovácsokról és a község nagy mecénásairól, a Voithokról is. De most tartsunk kis szünetet és adjunk teret azoknak a barátainknak, akik tollat ragadtak és írtak családjukról, sőt *Berecz Edgár* barátunknak, aki Örményországba is el szeretett volna jutni, hogy még többet megtudjon e népről. Most átadom a szót nekik, a magyarlárosuktól pedig türelmet és további adatokat, fényképeket kérek.

*****

Vízi Ildikó

Székelyörmény családi gyökerek nyomában

Bálintné Kovács Júlia telefonált, hogy olvasta keresztanyámról írt cikkemet a kolozsvári Szabadság című napilapban, s biztos benne, hogy keresztanyám, *Csíky Irén* óvónő örmény származású. Valóban így van - erősítettem meg feltevését, hiszen édesanyám félig székely, félig örmény volt. Keresztanyám, *Csíky Irén* (1880-1970) édesanyám nagynénje, és anyai nagyanyám *Csíky Gabriella* (1883-1979) törzsgyökeres erdélyi örmény, római katolikus családból származtak, mind anyai, mind apai ágon. Sokat meséltek az örmény családfáról, így tudom, hogy anyai részről az örmény ükszüleim *Csíky István* és *Szentpéteri Mária*, valamint *Meskó Dániel* és *Lengyel Karolina* a XVIII. században telepedtek le közép Erdélyben, Köhalomban.

Nagymamám *Csíky Gabriella* aki 96 évet élt, családi ereklyeként őrizte meg a régi dokumentumokat, fényképeket az örmény ősökről. Így birtokomban vannak az örmény dédszüleim latin nyelvű keresztlevelei, amelyeket a gyulafehérvári Római Katolikus Püspökség bocsátott ki.

Konzervatív beállítottságú vagyok, mindig is érdekelték elődeim, mind a székely, mind az örmény oldalról. Az örmény családi gyökerek nyomában az 1840-es évekig tudok visszamenni az időben. Szeretem az időutazást, a régi iratok, fényképek nézegetését. Anyai ágon örmény dédszüleim a meglévő születési bizonyítványok alapján a következők: *Csíky József* dédnagyapám, született 1844. május 22-én

Kőhalomban. Vallása római katolikus. Foglalkozása kereskedő. Felesége *Meskó Róza* (fent) dédnagymamám született 1851 június 11-én Kőhalomban. Vallása római katolikus. Házasságukból hét gyermek született. A legnagyobb fiú ifj. Csíky József meghalt 1914-ben az orosz fronton. A trianoni összeomlás után (nagymamám mindig így emlegette ezt a történelmi eseményt) a család két részre szakadt, miután a szülők az 1900-as évek elején meghaltak. A családból két lány Csíky Mária és Csíky Róza Budapestre, egy fiú Csíky Ernő Szolnokra távozott és ott alapítottak családot. Leszármazottaik ma is Magyarországon élnek. A családból hárman Erdélyben maradtak. Csíky Béla Gyergyószentmiklóson alapított családot. Nagymamám Csíky Gabriella és keresztanyám Csíky Irén mindketten óvónők (lásd 17. oldalt fent) Sepsiszentgyörgyön éltek közös háztartásban, családban életük végéig. Trianon után a család tagjai, noha földrajzilag távol is voltak egymástól, nagyon összetartottak, mélyen vallásos lelkületű, szép és harmonikus családi életet élő, nagyon dolgozó, szorgalmas emberek voltak. Állandóan leveleztek, minden fontosabb családi eseményről értesítették egymást. Tapasztalatból tudom, hogy nagy szeretetkultúra érvényesült a családban. Sajnos e harmonikus családi életnek véget vetett a második világháború, majd az azt követő kommunista rendszer.

Az 50-es évek végére már csak nagymamám és családja, valamint keresztanyám maradt életben a Csíky család idősebb tagjai közül. Mint már jeleztem Sepsiszentgyörgyön éltek. Nagypám *Dr. Daragus András* ügyvéd (1880- 1976) törzsgyökeres háromszéki székely családból származott, így nagyszüleim sohasem hagyták el Székelyföldet, ott nyugszanak Sepsiszentgyörgyön a római katolikus temetőben, keresztanyámmal együtt. Édesanyám *Dr. Debreczy Sándorné* született *Daragus Ibolya* (1913-1992) Kolozsváron a Fernidánd egyetemen szerzett német-francia-román szakos diplomát. Haláláig Kolozsváron élt édesapámmal a szintiszta csomakörösi székely családból származó *Dr. Debreczy Sándor* egyetemi tanárral (1907-1978) együtt. Ők a kolozsvári Házsongárdi temetőben nyugszanak.

Gyermekkori emlékeim nagyon szorosan kötődnek székelyörmény gyökereimhez, mivel testvéremmel együtt - aki ma *Dr. Debreczy István*ként gyermekorvos Várpalotán -, minden nyarat Sepsiszentgyörgyön töltöttünk a nagyszüleinknél, akik mindig nagy szeretettel vártak a vakáció idejére. Ilyenkor a legtöbbet nagymamámmal és keresztanyámmal voltunk együtt. Mindketten anyanyelvi szinten beszéltek a német nyelvet, hiszen Kőhalomban német környezetben nevelkedtek. Így a vakáció idején velünk is foglalkoztak, hogy gyakoroljuk a német nyelvet. Szabadidőnkben az Oltban fürödtünk, és a környező hegyekben kirándultunk.

Ha most felnőttként visszagondolok az együtt eltöltött sok-sok boldog évre, főként nagyszüleim mély vallásossága, hagyománytisztelete és szorgalmas munkája hagyott maradandó nyomot bennem. Abból, amit gyermekkoromban belém kódoltak a székelyörmény nagyszüleim, nem tudok, de nem is akarok ma sem kilépni. Úgy érzem, hogy jó útravalót kaptam elődeimtől, amiért nagyon hálás vagyok a Jó Istennek.

Kolozsvár, 2007. 01. 28

(A cikk szerzője gyógypedagógus,
a BBTE megbízott adjunktusa Kolozsváron)

*****

Molnár József

Misztótfalusi Kis Miklós örményeknek tett szolgálatai

5. rész

Misztótfalusinak a legjobbkor jött ez a munka. A Biblia nyomtatásakor és kötésekor, mint Mentsége elején elmondja, sokszor úgy kiadta a pénzt a könyvnyomtatóknak, hogy kenyérre sem igen tellett neki, s a négy könyvkötő fizetésére is hetenként legalább 100 forintot kellett két keze munkájával megkeresnie. Ekkorra már rég kiadta azt a pénzt, amit 1684 elején *Salamon Benedictustól* és 1695 elején *Simon de Maly* kereskedőtől kapott a betűk véséséért. Az örmény betűk kivésése meglévő kész mintáról nem okozott neki nagy gondot, hiszen tanulóéveiben Voskens műhelyében sokat foglalkozott görög, szír, héber és keleti betűk javításával és feltehetőleg a hiányzó patricák vésésével. Ellentétben *Fogolyán*